

Familien Ravnborg Madsen

Jeg er født i 1937 og er 84 år gammel.

Jeg lærte familien Ravnborg Madsen at kende i slutningen af 1940-erne. Mine forældre havde sommerhus på Hjortevænget 81 i Bagsværd, og overfor i nr. 84 boede familien Ravnborg Madsen. Ved siden af vores sommerhus i nr. 81 havde min farbror Evald og tante Anny sommerhus, og i nr. 80 boede Harry og Lis, som havde en retarderet søn, Jan.

Det meste af mine erindringer om familien Ravnborg Madsen stammer fra årene før familien flyttede til Fejøl og fra før mit ferieophold hos familien i begyndelsen af halvtredserne - en oplevelse, som jeg stadig tænker tilbage på med stor glæde.

Robert Ravnborg var en flot mand, høj, muskuløs, stærk som en okse og med en kraftig stemme. Jeg ved ikke noget om hans skolegang, men han var meget vidende og yderst velbegavet. Hans kone, som vi kaldte fru mazarin, fordi hun elskede mazarinkager, var en frodig kvinde med et smittende humør. Begge to havde en veludviklet humor og stor appetit på livet.

Familien kom fra Hadsund og bestod af faderen Robert, hans kone (fru mazarin), hvis navn jeg ikke husker, samt fire børn - Kaj var den yngste og eneste dreng, derefter Jette, Rita og som den ældste Irene.

Kaj er antagelig født i 1946, mens den ældste datter Irene antagelig er født omkring 1935.

Når jeg var i sommerhuset i weekenderne med mine forældre, legede jeg med børnene, og om vinteren besøgte jeg dem, lige som de besøgte os i Lipkesgade på Østerbro.

Mens familien Ravnborg boede i Bagsværd, arbejdede Robert på en plasticfabrik, som bl.a. fremstillede svampe. Fru mazarin bidrog til økonomien med hjemmearbejde. En overgang samlede hun dukkestemmer til montering i dukker, i en anden periode monterede hun springmadresser. Hun stillede spiralfjedrene op i snorlige rækker på et stort arbejdsbord og snoede en lang spiralfjeder ind igennem spiralfjedrene. Det var præcisionsarbejde.

I begyndelsen af halvtredserne flyttede familien Ravnborg til Fejøl. Jeg kender ikke årsagen, men Robert ønskede måske at blive selvstændig. De havde købt en ejendom på Vestervej tæt på Vesterby Havn, hvor han ville nedsætte sig som fiskehandler og levere fisk til øens beboere. Huset havde en tilbygning med røgeri, som Robert tog i brug senere.

Familien Ravnborg var meget gæstfri, og ud over at invitere mig på sommerferie havde de inviteret flere af deres tidligere naboer på Hjortevænget - bl.a. Harry og Lis i nummer 80, som var nogle af mine rigtig gode venner - samt min tante Anny, som var gift med min farbror Evald og havde sommerhus i nummer 79 ved siden af vores sommerhus. Min mor var også på Fejøl en

uges tid samtidigt med tante Anny, og da de var rejst hjem, ankom Harry og Lis, hvilket sikkert var medvirkende til, at jeg fik lov til at blive resten af sommerferien.

Min mor var en frygtelig hønemor og altid bekymret for, hvad der kunne ske mig. Da jeg skrev hjem og fortalte, at jeg havde fået lov af Harry til at prøve en tur på hans knallert, blev hun meget bekymret. Knallerten var en Diesella, en af de første danskbyggede knallerter. Det var en almindelig herrecykel med motor på bagagebæreren og kunne køre over 60 km i timen, hvilket jeg selvfølgelig ikke gjorde.

Familien Ravnborgs moral var, at alle skulle arbejde og bidrage til økonomien efter evne. Børnene blev opdraget til en høj grad af selvstændighed. Familien havde monopol på "import" og distribution af samtlige datidens "dameblade" og på lokalavisen, formentlig Lollands Tidende. De store piger cyklede rundt til abonnenterne med "damebladene," den mindste pige passede hønsene, gæssene og ænderne i mudderpølen i baghaven, og Kaj cyklede rundt på øen med Lollands Tidende, så snart han var gammel nok. Uden at overdrive må man betegne familien Ravnborg som entreprenant i ordets bedste betydning.

Robert købte en trehjulet motorcykel med et stort lad foran til udbringning af fisk. Det eneste foto af Robert, som jeg kender, viser ham siddende på køretøjet sammen med sønnen Kaj. Robert havde indgået aftale med en fisker i Vesterby Havn, Anders? om at aftage hans fangst, som Anders skulle levere tidligt om morgenen i røgeriet, hvor fisken skulle renses og gøres klar til salg. Desværre var Anders upålidelig. Ofte kom han slet ikke afsted på fiskeri om natten, og ikke sjældent måtte Robert selv hente gårsdagens fangst nede i kutteren, mens Anders stadig lå og sov, hvilket ærgrede Robert voldsomt. For Robert var en aftale en aftale, og hans kunder på øen skulle kunne regne med regelmæssige leverancer af den friskeste fisk på øen, som bl.a. betød, at han ofte havde kunnet levere endnu levende sild til den fjerneste udkant af Fejø!

Jeg husker, at der bestod en vis utilfredshed hos de øvrige fiskere i Vesterby Havn over den leveringsaftale, som Robert havde indgået med fiskeren Anders, hvilket betød, at de øvrige fiskere ikke ville sælge fisk til Robert. Robert var derfor meget afhængig af Anders.

Jeg var flere gange ude at fiske med Anders. En meget tidlig morgen instruerede han mig i at styre kutteren og holde kursen, mens kutteren adstadigt tøffede sig afsted hen over det blikstille Smålandshav med et net på slæb. Anders gik ned og sov, Det var en meget lille kutter med glødehovedmotor, som blev startet ved at opvarme toppen af motoren (glødehovedet) med en blæselampe og derefter starte motoren med et håndsving.

Måske var det de ustabile leverancer fra Anders, som blev årsagen til, at Robert tog røgeriet i brug. Han havde absolut ingen forudsætninger for at røge fisk, hvilket imidlertid ikke holdt ham tilbage. Han gik i gang med at prøve sig frem, hvilket jeg oplevede på nærmeste hold i min lange sommerferie. Før Robert begyndte at røge fisk, havde det daglige middagsmåltid bestået af stegte skrubber, stegte sild, stegte ål og stegt makrel, men i lange tider, efter at røgeriet var taget i brug, kom mange måltider til at bestå af mere eller mindre mislykkede resultater af hans røgning - overrøgede fisk tørre som pinde, utilstrækkeligt røgede delvis rå fisk, men

efterhånden også ind imellem perfekt røgede fisk. Kun en enkelt gang i løbet af min 6 ugers sommerferie fik vi kød til middag! Stegte svinehjerter, en herreret! Og hvilken sovs!

Robert fik flere tillidsjob i kommunen, bl.a. et job i kommunens skatteforvaltning med at registrere og indberette husdyrholdet på øen. Dengang var husdyrene ikke øremærkede, og derfor var registreringen af kvæg, heste, får, geder, svin m.m. noget lemfældig.

Jeg har flere gange været med ude hos bønderne, når Robert skulle registrere husdyrholdet, som bl.a. var grundlaget for bøndernes skatteansættelse. Registreringen betød ikke, at man gik rundt på markerne og i staldene og talte dyrene - Robert og bonden snakkede om det, diskuterede, skønnede og enedes til sidst om en bestand, som både den enkelte bonde og skattemyndighederne kunne acceptere. Roberts forskellige tillidsjobs bidrog bestemt til at øge hans anseelse på øen.

Vi spiste varm mad midt på dagen og sad alle sammen i køkkenet omkring et stort bord. Der var altid højt humør. Køkkenet vendte ud til baghaven med den indhegnede mudderpøl med høns, gæs og ænder. Det skete jævnligt, at en måge satte sig på en af stolperne på udvig efter en godbid nede ved mudderpølen. Robert havde altid sit jagtgevær stående inden for rækkevidde, fordi han hadede mågernes "tyverier". Så snart han opdagede en måge på stolpen, sprang han op på køkkenbordet og skød mågen igennem vinduet med en enkelt kugle. Bagefter viste han os, hvorledes kuglen var gået tværs igennem mågen, havde ramt hjertet og brækket begge vinger. Fru mazarin brød sig ikke om hans skyderi midt i maden, og da jeg en dag gjorde Robert opmærksom på en måge, der netop havde sat sig på stolpen, indbragte det mig en svingende lussing fra hende. Vi var dog lige gode venner bagefter.

Jeg kunne godt lide at gå Robert til hånde. Han havde en myndig, men meget venlig måde at behandle mig på. Jeg deltog med stor ihærdighed i arbejdet i røgeriet og lærte af rense både skrubber, makrel og ål. Robert havde en meget hårdhændet måde at behandle ålene på, hvilket jeg ikke spekulerede over, da jeg jo troede, at det var sådan, det skulle gøres, og fordi hans behandling var meget effektiv. Han hældte ganske enkelt en stor sjat salmiakspiritus ned til ålene i spanden, som straks piskede rundt og smed al slimen, så de var lette at håndtere, når de skulle renses og flås.

Da Roberts eksperimenter i røgeriet begyndte at bære frugt, fik Kaj og jeg ofte en kasse nyrøget fisk med på bagagebæreren, når vi cyklede rundt med Lollands Tidende.

Da vi engang pavestolte vendte hjem med tomme fiskekasser, fordi vi havde solgt det hele, fik vi et alvorligt møgfald af Robert, fordi vi ikke havde respekteret middagstimen, hvor bønderne jo sover til middag.

Det var sommerdage, og vi sov alle 7 sammen oppe på loftet, som ikke var opdelt, men bestod af et enkelt rum med senge og madrasser. Lagner og dynebetræk var en luksus, som man ikke kendte til. Man sov direkte på madrassen og havde en dyne over sig, som var så tung, at man skulle tro, at den var fyldt med hele høns i stedet for med dun.

Huset lå lige ned til vandet, og vi badede og svømmede hver dag.

Et par kilometer fra Vesterby boede en eneboer, som jeg jævnligt besøgte. Væggene i hans hytte var dekoreret med falmende billeder af nøgne, svulmende kvinder med store bryster og store bagdele, lige som de kvinder Rubens malede. Jeg var endnu ikke seksuelt interesseret, og hans billeder sagde mig ikke noget. Når vi badede sammen eller strøg rejer, syntes han, at vi skulle være nøgne, hvilket heller ikke generede mig. Men en dag sagde Robert advarende til mig, at jeg skulle være lidt varsom med, hvad jeg foretog mig sammen med eneboeren. Jeg betragtede bare eneboeren som en langskægget, rar gammel mand og forstod ikke, hvad Robert mente. Jeg har aldrig haft ubehagelige oplevelser sammen med eneboeren.

Jeg har ikke besøgt familien Ravnborg på Fejø siden mit sommerferieophold. Afstanden fra Østerbro til Fejø var måske for stor, og mine teenageår bød på nye oplevelser. Forholdet til familien Ravnborg gled ud - ærgerligt, men sådan kom det til at gå. Som jeg skrev, tænker jeg stadig tilbage på mit ferieophold for næsten 70 år siden med stor glæde.

Det ville glæde mig, om denne beretning kunne bidrage til at kaste lys over familien Ravnborg, som var meget velanskrevet og må have haft stor betydning for Fejøs beboere.

Spørgsmål, som jeg gerne vil have besvaret er

"Hvad blev der af familien?"

"Blev familien boende?"

"Hvad blev der af børnene?"

Hvis I ønsker flere oplysninger om familien Ravnborg, bidrager jeg gerne efter evne.

Venlig hilsen

Poul Lyk Sørensen

Ådalsvej 17

2720 Vanløse

Tlf. 27670730

